

Oorkaan

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 975.000

Over de instelling

Stichting Oorkaan, podiumkunsten, jeugdpodiumkunsten, Amsterdam

Stichting Oorkaan (hierna: Oorkaan) maakt theatrale concerten voor publiek vanaf 4 jaar. Haar missie is tweeledig: zij wil zo veel mogelijk kinderen in aanraking laten komen met klassieke muziek, én de West-Europese canon van de klassieke muziek openbreken. Oorkaan spreekt daarbij over 'mondiale klassieke muziek'. Voor de theatrale component traint de instelling musici in een eigen idioom van speltechnieken. Ze wil een eigen ensemble formeren om een duidelijker signatuur en meer continuïteit in de kwaliteit van de producties te waarborgen.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.24 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Oorkaan geen subsidie toe te kennen.

Met haar artistiek hoogwaardige concerten voor een jong publiek bekleedt Oorkaan een unieke positie in de jeugdpodiumkunsten. Ze heeft met de 'Oorkaanmethode' een eigen signatuur ontwikkeld, waarin alle performers musici zijn, muziek centraal staat en de speelstijl fysiek is. De uitbreiding van de canon richting mondiale klassieke muziek vergroot de zeggingskracht van het genre voor een breder publiek; de raad juicht dit plan toe.

De raad is echter kritisch over de beoogde subsidieverhoging. Oorkaan wil hiermee een eigen ensemble in dienst nemen, maar zet dat ensemble per seizoen maar voor één productie in. Ook benoemt de instelling geen strategie voor tegenvallende inkomsten.

De reflectie op de Fair Practice Code doet vermoeden dat musici momenteel nog niet volgens de normen van *fair pay* worden beloond. De plannen om de Code Diversiteit en Inclusie verder te implementeren, zijn nog onvoldoende concreet.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De producties van Oorkaan bevinden zich op het snijvlak van concert en theater en zijn daarmee uniek binnen het Nederlandse jeugdpodiumkunstenaanbod. Met de 'Oorkaanmethode' creëerde de instelling een eigen artistieke signatuur. Uitgangspunten daarvan zijn, dat alle performers op het toneel musici zijn, de muziek centraal staat en de speelstijl fysiek is.

In de periode 2017 – 2020 gaf Oorkaan voornamelijk de vloer aan bestaande muziekensembles, zoals Percossa en Cello Octet Amsterdam. Het abstractieniveau en de spelkwaliteit waren van wisselende kwaliteit. In dat licht vindt de raad de plannen voor een eigen ensemble interessant: zo kan worden gewerkt aan een meer continue theatrale spelkwaliteit. Ook vergemakkelijkt een vast ensemble de tourneeplanning. Het vaste ensemble zal, volgens Oorkaan, minimaal één productie per seizoen op de planken brengen; daarnaast blijft zij met andere ensembles werken. De raad vindt dat opmerkelijk. Hij vraagt zich sterk af, of één productie per jaar voldoende is om het gestelde doel te behalen.

De raad waardeert de sterke motivatie die uit het plan spreekt, om breed te programmeren en de traditionele indeling van muziekstromingen los te laten. De term 'mondiale klassieke muziek' doet recht aan een meer inclusieve canon, passend bij de hedendaagse samenleving. De musici bespelen instrumenten uit de mondiale klassieke muziek, maar ook westerse klassieke instrumenten en jazzinstrumenten. Ook vindt de raad het positief dat de instelling muziekinvloeden uit herkomstlanden van nieuwe Nederlanders, zoals Turkije, Marokko, Suriname en de Nederlandse Antillen integreert in haar aanbod.

De raad is positief over de samenwerking en aangekondigde coproducties met gerenommeerde klassieke en kamer muziekensembles en -orkesten zoals het Ragazze Quartet, het Koninklijk Concertgebouworkest en het Andalusisch Orkest. Een aantal van deze projecten is echter zeer summier uitgewerkt: soms worden alleen coproducent en muziekstijl genoemd. De zeggingskracht van deze producties is daardoor nauwelijks te beoordelen.

Vernieuwing

De raad is positief over de mate waarin Oorkaan bijdraagt aan de vernieuwing van de discipline, met name door de klassieke canon breed aan te vliegen, met wereldwijde invloeden, en zo de programmering meer inclusief te maken.

Oorkaan legt zowel de muzikale uitvoering als het fysieke spel volledig in handen van de musici, en creëert daarmee binnen het genre jeugdmuziek een eigen subgenre. Het via fysiek spel uitvoeren van een muziekstuk biedt het publiek een meer zintuiglijke luisterervaring. De instelling deelt haar expertise op dit vlak in binnen- en buitenland. Tweemaal per jaar organiseert zij meerdaagse 'Oorkaan Talent Ontwikkel Programma's' waarin twee makers of een ensemble de Oorkaanmethode leren kennen. Artistiek leider Caecilia Thunnissen is gastdocent aan verschillende opleidingen in het land en geeft ook internationaal masterclasses en trainingen.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

De liquiditeit, de solvabiliteit en het weerstandsvermogen geven een positief beeld van de financiële gezondheid van Oorkaan. De instelling is in de periode 2017 – 2020 voor circa 60 procent afhankelijk van subsidie en realiseerde een mooi eigen inkomstenpercentage van circa 40 procent.

De raad is kritisch over de bedrijfsvoering. De instelling realiseerde in de periode 2017 – 2020 beduidend meer speelbeurten dan waarvoor zij rijkssubsidie ontving, wat bij het kleine team tot een hoge werkdruk leidde – ook omdat taken bij ziekte werden doorgeschoven. De raad vindt dit een onwenselijke situatie.

Oorkaan vraagt een BIS-bijdrage die substantieel hoger is dan de bijdrage van Fonds Podiumkunsten. De stijging is volgens haar met name het gevolg van toenemende personele lasten. De instelling is voornemens meer mensen in dienst te nemen en *fair pay* toe te passen. Gezien de geschetste situatie vindt de raad een investering in het personeel verstandig, maar de beperkte voorgenomen inzet van het eigen ensemble (goed voor twee fte's) maakt dat hij vraagtekens plaatst bij de omvang van de stijging van de aangevraagde subsidie.

De instelling betaalde tot op heden niet conform de (verbindend verklaarde) cao Toneel en Dans, aan de totstandkoming waarvan de instelling zelf heeft bijgedragen. Voor kantoorpersoneel, theatermakers en vormgevers volgt ze vanaf 2021 de cao Toneel en Dans, en voor musici de cao Muziekensembles. De raad vindt het betreuenswaardig dat Oorkaan hier niet al eerder toe is overgegaan. Ook voor zzp'ers vormt de cao de basis voor de berekening van het honorarium, maar hoe dat honorarium wordt berekend, is niet toegelicht. Dat vindt de raad een tekortkoming.

De raad vindt dat Oorkaan onvoldoende duidelijk maakt welke strategie zij hanteert bij tegenvallende inkomsten.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

De raad beoordeelt het beleid en de activiteiten van Oorkaan op het gebied van cultuureducatie als goed. Ze zet zowel videomateriaal in als workshops in de klas, die gegeven worden door Oorkaanmusici met pedagogisch-didactische kennis. Omdat de instelling constateert dat leerkrachten hun leerlingen niet altijd voorbereiden op een schoolvoorstelling, biedt Oorkaan vanaf 2021 een totaalpakket aan, bestaande uit een voorbereidende les, voorstellingsbezoek en een reflectieles.

Oorkaan werkt met een 'Kinderraad voor Muziek', bestaande uit circa vijftien kinderen tussen de 7 en 12 jaar oud, die gevraagd worden kritisch mee te denken met allerlei aspecten van de organisatie. De raad waardeert dit initiatief, maar vindt het te beperkt in omvang. Hij vraagt zich af in hoeverre deze Kinderraad daadwerkelijk invloed heeft op het bepalen van de koers.

Na een afname in het aantal activiteiten en bezoekers in de periode 2017 – 2020 begroot Oorkaan voor 2021 – 2024 een stabiel aantal activiteiten en bezoeken. Voor 2021 en 2024 verwacht de instelling 30.000 bezoekers, waarvan 6.000 via schoolgebonden voorstellingen.

De instelling werkt samen met Podium Mozaïek, waar het huisgezelschap is, in het vinden van nieuw publiek. Dit gebeurt onder andere via de serie 'PomPomPom' waarin peuters met hun ouders zelf muziek maken. Ook speelt het Oorkaanensemble tijdens de verhalenavonden van het theater. Een bijzonder element in de marketingmix van Oorkaan is het hoorspel, dat ook via Podium Mozaïek wordt gepubliceerd. De Kinderraad wordt ook ingezet voor *influencermarketing*.

Geografische spreiding

Oorkaan is goed geworteld in Amsterdam en is huisgezelschap van Podium Mozaïek in Amsterdam-West. Ze is een van de initiatiefnemers van de Alliantie Muziekeducatie Amsterdam (AMA) en levert zo een bijdrage aan de sterke focus op cultuureducatie in het regioprofiel van de Metropoolregio Amsterdam. Ze werkt samen met het festival Wonderfeel in 's-Graveland en bespeelt plaatsen als Haarlem, Amstelveen en Hilversum, die deel uitmaken van de cultuurregio. Ook haar sterke internationale uitstraling past goed bij het regioprofiel.

Oorkaan bespeelt concertzalen en theaters verspreid over het land. Met het grote bereik van de tournees draagt de instelling goed bij aan de geografische spreiding van culturaanbod in de jeugdpodiumkunsten.

Het internationale bereik is groot: in 2019 vond bijna de helft van alle activiteiten plaats in het buitenland, en hiermee bereikte de instelling

20.000 bezoekers. De inkomsten daaruit bedroegen meer dan de helft van de eigen inkomsten voor dat jaar. Oorkaan streeft er naar om dit in de toekomst op peil te houden. Het verheugt de raad dat de instelling zo zichtbaar is in het internationale veld.

Toepassing Fair Practice Code

Oorkaan reflecteert voldoende op de Fair Practice Code; ze besteedt er op meerdere plekken in de aanvraag aandacht aan. De uitwerking had op sommige punten echter duidelijker gekund. Zo zijn onderlinge werkafspraken met coproductanten over de code niet beschreven. Ook ontbreekt informatie over auteursrechten en afspraken over arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, de uitbetaling van overwerk en loonindexering.

Oorkaan investeert in scholing en hanteert voor haar medewerkers een persoonlijk ontwikkelingsbudget, maar scoort in de breedte van het toepassen van deze code nog onvoldoende.

Toepassing Governance Code Cultuur

Oorkaan reflecteert voldoende op de Governance Code Cultuur. Ze geeft aan dat de bestuursreglementen aan de hand van de acht principes zijn opgesteld. De instelling hanteert een bestuursmodel, met korte lijnen tussen bestuur en directie. In de periode 2021 – 2024 wordt een aantal nieuwe bestuursleden geworven wegens beëindiging van de termijn van enkele zittende leden. De instelling geeft niet aan of hierbij zal worden gelet op de diversiteit. Het bestuur onderzoekt tijdens de periode 2021 – 2024 de wenselijkheid van een overgang naar een raad-van-toezichtmodel.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Oorkaan reflecteert voldoende op de Code Diversiteit en Inclusie. In het artistieke plan zijn diversiteit en inclusie verankerd door het uitbreiden van klassiek westers repertoire richting de 'mondiale klassieke muziek', en ook de Kinderraad is divers samengesteld, maar casts en organisatie zijn nog overwegend niet-divers. De instelling erkent dit en heeft een onderzoek opgesteld om te komen tot een 'Actieplan Diversiteit'. Oorkaan zegt buiten de eigen netwerken op zoek te gaan naar nieuw personeel, maar maakt niet duidelijk waar. Ook verwelkomt ze andere stemmen bij de ontwikkeling van nieuwe concepten, maar welke stemmen dat zijn en waarom deze van waarde zijn, blijft onbenoemd. De raad mist uitwerking van deze concrete acties. Wel vindt hij het een goede ontwikkeling dat er een medewerker is ingehuurd die gespecialiseerd is in diversiteit en inclusie, en die het bewustzijn daarover binnen de organisatie gaat stimuleren.